

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 47-49
ΑΘΗΝΑ 105-64
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Αθήνα, 19/4/2007

Αριθ. καταθέσεως: 6533/2006

Βοηθός Εισηγητής: Δ. Πυργάκης

ΕΡΕΛΑΘΘΗ

ΕΙΡΗΝΗ Χ. ΓΙΑΝΝΟΥΤΣΟΥ
10-504

Π ρ ο ς

Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

Διδότου 26

Αθήνα

Σας κοινοποιούμε αντίγραφο της από 14/11/2006 αιτήσεως ακυρώσεως του ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ "ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ - ΎΝΝΦ ΕΛΛΑΣ" κατά ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ, κ.λπ, της οποίας δικάσιμος έχει ορισθεί η 1^η Ιουνίου 2007, ημέρα Παρασκευή, ώρα 9.30 π.μ. και εισηγητής η Σύμβουλος Αικ. Σακελλαροπούλου, για να λάβετε γνώση και για κάθε άλλη νόμιμη συνέπεια.

Με εντολή της Εισηγητού της υποθέσεως

Ο Προϊστάμενος

της Διεύθυνσης της Γραμματείας
του Συμβουλίου της Επικρατείας

κ.α.α.

ΑΥΤ. Χρυστοδούλου

Προς το Συμβούλιο της Επικρατείας

Αθήνα
Ο Γραμματέας

ΑΙΤΗΣΗ

του κοινωφελούς ιδρύματος με την επωνυμία «ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΗ - WWF ΕΛΛΑΣ» που εδρεύει στην Αθήνα (Φωτ. 26) και εκπροσωπείται νόμιμα

ΚΑΤΑ

1. του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,
2. του Υπουργού Ανάπτυξης,
3. του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
4. του Υπουργού Πολιτισμού
5. του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
6. του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, όλων νομίμως εκπροσωπούμενων

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΥΡΩΣΗ

- α) της πράξης έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών για την κατασκευή και λειτουργία των έργων μερικής εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου ποταμού προς τη Θεσσαλία και για την ενεργειακή αξιοποίηση των υδάτων του, η οποία περιβλήθηκε το ένδυμα τυπικού νόμου, ήτοι του άρθρου 13 παρ. 3 του ν. 3481/2006,
- β) των αδειών κατασκευής, αποπεράτωσης και λειτουργίας δημοπρατηθέντων δημοσίων έργων και έργων της ΔΕΗ που αφορούν σε έργα εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου προς τη Θεσσαλία ή σε έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες περιβλήθηκαν το ένδυμα τυπικού νόμου, ήτοι του άρθρου 13 παρ. 4 του ν. 3481/2006,
- γ) της πράξης έγκρισης του εκπονηθέντος από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ Σχεδίου Διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών Αχελώου και Πηνειού, η οποία περιβλήθηκε το ένδυμα τυπικού νόμου, ήτοι του άρθρου 13 παρ. 2 του ν. 3481/2006,
- καθώς επίσης και κάθε τυχόν συναφούς προγενέστερης ή μεταγενέστερης πράξης ή παράλειψης.

γράφματος ανάπτυξης υδατικών πόρων (ΣΤΕ ολ.1688/2005 κ.ά.). Είχε μεσολαβήσει η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ν. 3199/2003).

5. Εντωμεταξύ, μετά τη συζήτηση και πριν την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης ΣΤΕ ολ.1688/2005, ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ προέβη σε δημοσίευση πρόκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κατασκευή του φράγματος Συκιές με τελική κατάληξη την κατακύρωση της σχετικής δημοπρασίας (Μάρτιος 2005). Κατατέθηκαν νέες αιτήσεις ακυρώσεως κατά της πρόσκλησης και της κατακυρωτικής πράξης. Επ' αυτών εκδόθηκαν οι ΣΤΕ 1186-7/2006 που ακύρωσαν τις προσβαλλόμενες πράξεις, επειδή αφορούσαν σε έργο του οποίου είχαν ήδη ακυρωθεί δικαστικώς (με τη ΣΤΕ ολ. 1688/2005) οι περιβαλλοντικοί όροι κατασκευής και λειτουργίας.

6. Με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 13 του πρόσφατου ν. 3481/2006 που εισήχθησαν προς ψήφιση στη Βουλή με τη μορφή τροπολογίας στο σχέδιο νόμου «Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για το Εθνικό Κτηματολόγιο, την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων έργων και μελετών και άλλες διατάξεις», ρυθμίσθηκαν όλα τα θέματα που αφορούν ενγένη τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων μερικής εκτροπής του άνω ρου του ποταμού Αχελώου προς τη Θεσσαλία. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 13 τα έργα αυτά χαρακτηρίσθηκαν ως μεγάλης κλίμακας και εθνικής σημασίας. Με την παράγραφο 2 εγκρίθηκε καταλεπτώς, υπό μορφή Παραρτήματος, το Σχέδιο Διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών Αχελώου και Πηνειού που εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ και εγκρίθηκε από την Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων του ίδιου Υπουργείου την 30-6-2006, ημερομηνία κατάθεσης και της σχετικής τροπολογίας στη Βουλή. Με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι και περιορισμοί για την κατασκευή και λειτουργία των επιμαχών έργων και πιστοποιήθηκε ότι τηρήθηκαν συναφώς όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών δημοσιοποίησης και διαβούλευσης με το ενδιαφερόμενο κοινό και τις συναρμόδιες υπηρεσίες.

Τέλος, με την παράγραφο 4 του ίδιου πάντοτε άρθρου, δεν καταλείπεται πλέον στάδιο έκδοσης νέων διοικητικών πράξεων για την εκτέλεση των επιμαχών έργων, καθώς προβλέπεται ότι τα δημόσια έργα ή έργα της ΔΕΗ που δημοπρα-

ώσει την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, το οποίο βρίσκεται έρεισμα και στα άρθρα 2 και 8 της ΕΣΔΑ.

2. Παραβίαση της προστασίας του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος (24 παρ. 1 και 6 Συντ.)

Το Δικαστήριό Σας είχε κατ' επανάληψη την ευκαιρία να κρίνει τη συμβατότητα του έργου, σε περισσότερες μάλιστα εκδοχές, με τους ορισμούς του άρθρου 24 Συντ. που προστατεύουν το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον. Σταθερό γνώμονα για τις κρίσεις του αποτέλεσαν η αρχή της πρόληψης και η αρχή της αειφορίας. Παρ' όλα αυτά, οι επιλογές του ν. 3481/2006 (άρθρα 9 και 13) ενσωματώνουν τις προδιαγραφές και τους όρους του έργου που ίσχυαν πριν από την ακύρωσή τους με την απόφαση 1688/2005 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου Σας. Για τους λόγους που επιφύλασσομάσατε να εκθέσουμε λεπτομερώς σε ειδικό υπόμνημα και που είναι άλλωστε ήδη γνωστά στο Δικαστήριο, οι βασικές επιλογές του νομοθέτη και το πνεύμα που τις συνέχει αντικεινται ιδίως στις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 και 6 Συντ.

3. Παραβίαση διατάξεων του κοινοτικού δικαίου

α) Η Οδηγία 2000/60/ΕΚ

Οι διατάξεις των άρθρων 9 και 13 του ν. 3481/2006 αντιμετωπίζονται εν προκειμένω ως ενιαίο σύνολο, αφού οι επιμέρους ρυθμίσεις τους κατατείνουν στη θέσπιση/ενσωμάτωση διοικητικών πράξεων, οι οποίες επιτρέπουν τη συνέχιση της εκτέλεσης, την ολοκλήρωση και τη λειτουργία έργων τεράστιας κλίμακας στη λεκάνη απορροής του κορυφαίου υδατικού πόρου της Ελλάδας που αποτελεί ένα από τους ελάχιστους καθαρούς ποταμούς της Ευρώπης!

Σκοπός της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ - με την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση καθιστά σαφές ότι το νερό δεν είναι εμπορεύσιμο προϊόν αλλά αποτελεί στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος που δίνει ζωή στα οικοσυστήματα και τα ανθρωπογενή συστήματα- είναι η προστασία και η βιώσιμη διαχείριση των υδατικών συστημάτων, επιφανειακών και υπογείων. Ως μέσο για την προστασία και την επιστάσια των υδάτων καθιερώνει τα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών, η κατάρτιση των οποίων είναι υποχρεωτική.

θετική διαδικασία κατέστησε δυνατή την επίτευξη των επιδιωκόμενων με την Οδηγία σκοπών, περιλαμβανομένου του σκοπού της παροχής πληροφοριών, και όταν οι πληροφορίες που δίδεθε το Κοινοβούλιο κατά το χρόνο της λεπτομερούς έγκρισης του σχεδίου ήταν ανάλογες προς εκείνες που έπρεπε να δοθούν στην αρμόδια αρχή, στο πλαίσιο μίας συνήθους διαδικασίας έγκρισης ενός τέτοιου σχεδίου (απόφαση ΔΕΚ της 19-9-2000 – υπόθεση C-287/98 Linster).

Εν προκειμένω, όπως σαφώς αποτυπώνεται στα οικεία πρακτικά της Βουλής, το εθνικό Κοινοβούλιο κατά τη συζήτηση και την ψήφιση των διατάξεων των άρθρων 9 και 13 του ν. 3481/2006 δεν εγνώριζε το ακριβές περιεχόμενο και τις πολλαπλές περιβαλλοντικές συνέπειες του υποβληθέντος προς έγκριση σχεδίου εκτροπής. Τούτο επεσήμαναν πολλοί άλλοι από τους ομιλήσαντες βουλευτές, οι οποίοι μάλιστα εξέφρασαν έντονα και απερίφραστα τη διαμαρτυρία και τη δυσαρέσκειά τους για την τηρηθείσα διαδικασία. Συντρέχει, συνεπώς, εν προκειμένω ευθεία παραβίαση του άρθρου 1 παρ. 5 της προαναφερθείσας Οδηγίας.

Οι ίδιες ρυθμίσεις του ν. 3481/2006 είναι αντίθετες και προς τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 2 και 3, 9 και 10α της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, οι οποίες προστέθηκαν με την Οδηγία 2003/35/ΕΚ και αποβλέπουν στην εναρμόνιση της βασικής Οδηγίας με τις υποχρεώσεις της χώρας μας που απορρέουν από τη Σύμβαση του Άαρχους (ήδη ν. 3422/2005). Πρόκειται ειδικότερα για την υποχρεωτική συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση σχεδίων, όπως το επίδικο, και ταυτόχρονα τη διασφάλιση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για την αμφισβήτηση αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας περί συμμετοχής. Στην περίπτωση λοιπόν των επίδικων έργων εκτροπής, μετά την ακύρωση της πράξης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων από το Δικαστήριο Σας, επιβαλλόταν, αντί της ατομικής νομοθετικής ρύθμισης, η επανέναξη της διοικητικής διαδικασίας για τη λήψη αποφάσεως με τη συμμετοχή του κοινού.

4. Παραβίαση του άρθρου 28 παρ. 2 και 3 Συντ.

Όπως αναφέρθηκε αμέσως πιο πριν (υπό ΙΙΙ, 3), πολλές επιμέρους διατάξεις των άρθρων 9 και 13 του ν. 3481/2006 παραβιάζουν δέσμη κανόνων του παράγου· αλλά και του πρωτογενούς κοινοτικού δικαίου. Με αυτά τα δεδομένα, τίθεται πρόβλημα παραβίασης του άρθρου 28 παρ. 2 και 3 Συντ., το οποίο προ-

που ισχύουν..., κατ' εκτίμηση των υδατικών αναγκών της Θεσσαλίας και της Δυτικής Στερεάς και της προβλεπόμενης μορφής ανάπτυξης των περιοχών αυτών, στο πλαίσιο πάντοτε της βιώσιμης διαχείρισης των υδατικών πόρων», θα ανέμενε κανείς ότι θα συνεπίζονταν και θα προσάρμοζε τις επιλογές της στις ανωτέρω σκέψεις και το διαστακτικό της απόφασης. Αντ' αυτού, Κυβέρνηση και Νομοθέτης επέλεξαν μία λύση, γνώριμη σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με τη μεγαλύτερη όμως δυνατή ένταση που θα μπορούσε να διανοηθεί κανείς. Προώθησαν τον ανασχεδιασμό του έργου με όχημα τη θέσπιση τυπικού νόμου. Ο ν. 3481/2006 με τις ειδικές διατάξεις των άρθρων 9 και 13 αφενός ενσωμάτωσε ατομικές (νομοθετικές) ρυθμίσεις, κατά παρέκκλιση και απόκλιση των εθνικών και κοινοτικών κανόνων που ισχύουν σχετικά και αφετέρου «απορρόφησε», όλες τις επιμέρους πράξεις της Διοίκησης που προσπατούνται για την οριστική έγκριση και, ακολούθως, την εκτέλεση των έργων αυτής της κατηγορίας. Ο σκοπός είναι προφανής: να καταστήσει ο νομοθέτης δυσχερή και, κατά το δυνατό, ανέφικτη την εκ νέου δικαστική αμφισβήτηση του επανασχεδιαζόμενου έργου, όπως προσιδιάζει σε κάθε ευνομούμενη και δικαιοκρατική Πολιτεία.

Με τη μεθόδευση που προκρίθηκε παραβιάζεται κατάφωρα το άρθρο 26 Συντ. που διασφαλίζει την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών. Συγκεκριμένα, ο νομοθέτης σφετερίσθηκε αρμοδιότητα, η οποία ανήκει ανέκαθεν στη Διοίκηση και την οποία οι ισχύοντες κανόνες δικαίου αναθέτουν σ' αυτήν. Αξίζει να σημειωθεί ότι την εν λόγω αρμοδιότητα είχε ασκήσει σε όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις η Διοίκηση, οι πράξεις της οποίας ελέγχθηκαν από το Δικαστήριό Σας. Το Δικαστήριο στην τελευταία ακυρωτική του απόφαση δεν περιορίσθηκε στην ακύρωση των σχετικών πράξεων, αλλά διέγραψε συγκεκριμένες κατευθύνσεις προς τα όργανα της εκτελεστικής λειτουργίας. Κατευθύνσεις, τις οποίες, ενόψει της συνταγματικής υποχρέωσης προς συμμόρφωση στις αποφάσεις των Δικαστηρίων, όφειλε η Διοίκηση να έχει ως γνώμονα κατά τον επανασχεδιασμό του έργου.

Τέλος, την υποκατάσταση της Διοίκησης από το Νομοθέτη δεν δικαιολογούν στη συγκεκριμένη περίπτωση «εξαιρετικοί και κατεπείγοντες» λόγοι, αφού ενόψει του ιστορικού της εκτροπής του Αχελώου δεν συνέτρεχαν προφανώς τέτοιοι λόγοι. Η Διοίκηση είχε επιλέξει από την αρχή τη διοικητική διαδικασία, με την οποία έπρεπε άλλωστε να ολοκληρωθεί ο επανασχεδιασμός και η έγκριση του έργου.

Με αυτά τα δεδομένα, στοιχειοθετείται εξάλλου παραβίαση της εγγύησης της απήσεως ακυρώσεως αφενός ως μέσου για την ένδικη προστασία των δικαιωμάτων και αφετέρου ως συνταγματικής αρμοδιότητας που προσδιορίζει τη θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας στη συνταγματική μας τάξη (άρθρο 95 παρ. 1 περ. α' Συντ.). Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι με την εξεταζόμενη επιλογή του νομοθέτη επιδιώκεται ή αποδυνάμωση της απήσεως ακυρώσεως κατά τρόπο μη ανεκτό συνταγματικά. Γι' αυτό επιβάλλεται το Δικαστήριο Σας να μην επιτρέψει την αποδυνάμωσή του και να υπερασμυνθεί τη συνταγματική του θέση. Αυτό επιβάλλει άλλωστε και η αρχή της διάκρισης των εξουσιών, την οποία οφείλει να διαφυλάξει ως κόρη σφραγισμού για να μην τραυματισθεί καιρία η ισορροπία των θεσμών που επιβάλλει το Σύνταγμα και να μην εκμηδενισθούν οι συνταγματικά προβλεπόμενοι έλεγχοι των κρατικών λειτουργιών.

8. Παραβίαση του άρθρου 120 παρ. 4 Συντ.

Η ένταση με την οποία επιχειρείται ο εξεβελισμός βασικών αρχών και διατάξεων του Συντάγματος θέτει, τέλος, μείζον πρόβλημα συνταγματικής νομιμότητας και θα μπορούσε να στοιχειοθετήσει τους όρους για την εφαρμογή του άρθρου 120 παρ. 4 Συντ. Όπως είναι γνωστό, η διάταξη αυτή προβλέπει μια έσχατη εγγύηση για την τήρηση του Συντάγματος, η οποία επισφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων. Επαφίεται, βέβαια, και στο συνταγματικό πατριωτισμό των δικαστικών λειτουργών, οι οποίοι καλούνται σε οριακές περιπτώσεις, όπως η εξεταζόμενη, να λειτουργήσουν, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, ως έσχατοι υπερασπιστές και εγγυητές της συνταγματικής νομιμότητας.

Για τους λόγους αυτούς

Και όσους επιφύλασσάμαστε να προσθέσουμε νομότητα

ΖΗΤΟΥΜΕ

Να γίνει δεκτή η παρούσα αίτηση ακυρώσεως.
Να ακυρωθούν : α) οι άδειες κατασκευής και λειτουργίας των δημοπρατηθέντων δημοσίων έργων και έργων της ΔΕΗ που αφορούν σε έργα εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου προς τη Θεσσαλία ή σε έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες περιβλήθηκαν το ένδυμα τυπικού νόμου, ήτοι του άρθρου 13 παρ. 4 του ν. 3481/2006, β) η πράξη έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων και των περιορισμών για την κατασκευή και τη λειτουργία των έργων της μερικής εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου ποταμού προς την Θεσσαλία και για την ενεργειακή